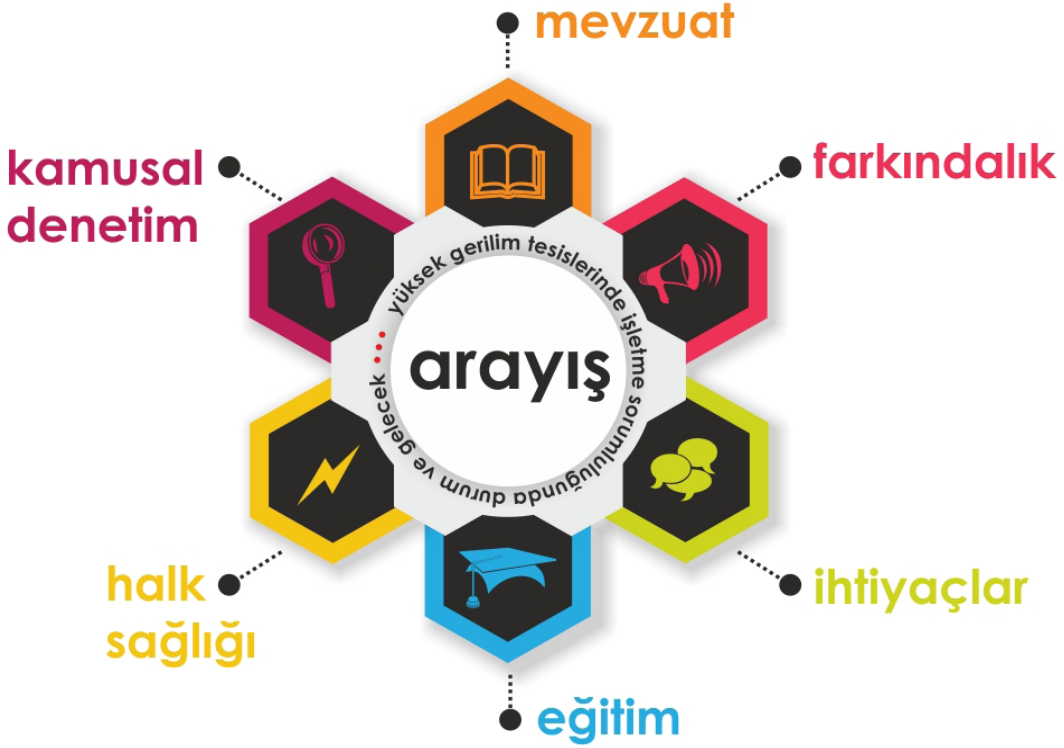

YÜKSEK GERİLİM TESİSLERİNDE İŞLETME SORUMLULUĞU'NDA DURUM VE GELECEK

2 ekim 2018 • salı
10.00 - 17.00

ODTÜ MD VIŞNELİK TESİSLERİ

1540. Sokak No: 58 100. Yıl ANKARA

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI ANKARA ŞUBESİ

İhlamur Caddesi No:10 Kızılay Ankara, Türkiye Telefon: +90 312 231 44 74 Faks: +90 312 232 10 88 GSM:+90 530 773 09 37, +90 530 773 09 38

YÜKSEK GERİLİM TESİSLERİNDE İŞLETME SORUMLULUĞUNDA DURUM VE GELECEK ÇALIŞTAYI

DEĞERLENDİRME RAPORU

Yüksek Gerilim Tesislerinde İşletme Sorumluluğunda Durum ve Gelecek Çalıştayı TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Ankara Şubesi tarafından 2 Ekim 2018 tarihinde ODTÜ MD Vişnelik Tesisleri'nde düzenlenmiştir.

Etkinlikte, “YG Tesislerinde İşletme Sorumluluğu ve Uygulamalarının” devamlılığı başta olmak üzere işletmenin sürekli ve güvenli çalışır durumda olması için yapılacaklar, kontrol ve bakım prosedürleri, ilgili mevzuat ve standartlar kamunun can ve mal güvenliği bağlamında masaya yatırılmıştır.

2001 yılında çıkarılan 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile elektrik enerjisi sektöründe merkezi planlama anlayışından uzaklaşmış, piyasa üretimden tüketime, yüklenici firmaların finansal hedefleri ile şekillenmeye başlamıştır.

Sektörde fiyatlandırma, planlama, koordinasyon, işletme güvenliği, kamu denetimi gibi konularda birçok önemli sorun kendini göstermeye devam etmektedir. Bu konularda kamu yararının öncelikli sıraya alındığı bir tartışma yürütülmesi çalıştayımızın temel amacı olmuştur.

Etkinliğin bir diğer amacı da YG tesislerinde işletme sorumluluğu alanında bir yol haritasının belirlenmesi ve bu hizmetin işletmeler, dağıtım şirketleri ve yurttaşların sağlığı için gerekliliğinin ve öneminin değerlendirilmesi olmuştur. Çalıştayda konusunda uzman konuşmacılar tarafından mevzuat, uygulamalar, işletme, yönetim, ticaret ve talep konularının değerlendirildiği sunumlar gerçekleştirilmiştir.

Bu alandaki bilgi düzeyinin artırılması ve paydaşların bir araya gelmesini önemseyen bu organizasyona 27 kamu kurumu, 58 Organize Sanayi Bölgesi, üyelerimiz/meslektaşlarımız, sektör temsilcileri, dağıtım şirketleri, şalt tesisleri ve enerji tesisleri ilgilileri, yüksek gerilim işletme sorumlusu mühendisler, İSG uzman ve müfettişleri davet edilmiştir.

Çalıştayın açılış konuşmasını EMO Ankara Şubesi 24. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Ömürhan Soysal yapmıştır. Soysal'ın konuşmasının satır başları şöyle;

“Göreve geldiğimizden bu yana Yüksek Gerilim alanında yaşanan sorunlarla ilgili olarak ilgili kurumlar nezdinde görüşmeler yapıyor, meslek alanımızın kamusal çıkarlar doğrultusunda düzenlenmesi için çalışmalar yürütüyoruz.

Kamunun can ve mal güvenliğini doğrudan ilgilendiren konular başta olmak üzere, mevzuatla sınırları ve standartları belirlenmiş, kamu dışında özel kişi ve kuruluşlar eliyle yürütülecek hizmetlerin de bilhassa ilgili kamu kurumu tarafından denetleneceği yasalarda açıkça düzenlenmiştir. Yasanın verdiği yetki çerçevesinde kamu adına denetimlerin özel kişi ve kuruluşlar eliyle yapılabileceğine dair de bazı düzenlemeler bulunmaktadır. Bu denetim mekanizmasının işleyişi ve hangi esaslar çerçevesinde yürütüleceği ve ne şekilde kayıt altına alınacağı hem ana mevzuatta hem de ana mevzuatta yer alan teknik ve idari konuları düzenleyen ikincil mevzuat olarak adlandırılan diğer mevzuatta ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Hal böyle olmasına rağmen ilgili bakanlık ve kurumlar eliyle dağıtım firmalarına zaman zaman denetimsizlik ölçüsünde bir serbesti tanınması için imkânlar sunan düzenleme ve uygulamalarla karşılaşmaktadır.

Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'nin 60. Maddesi; tüm yüksek gerilimli kuvvetli akım tesislerinde teknik konulardan sorumlu bir Elektrik Mühendisi'nin bulundurulmasını zorunlu kılmaktadır. Yönetmelik, bu mühendisi tesiste uyulması gereken iş güvenliği yöntemlerini tespit etmek, emniyetli bir işletme için uyulması gereken kuralları belirlemek ve gerekli araç gereçleri tespit ederek kurallara uyulması yönünde denetlemeler yapmaktan sorumlu tutmaktadır.

İşletme sorumlusu belirli periyotlarla tesisin durumu, yapılacak çalışmalar, çözüm önerileri ve alınacak önlemlere ilişkin olarak hazırladığı raporunu enerji sağlayan kuruluşa, işverene ve ilgili EMO birimine vermekle yükümlüdür. Meslek alanı ile ilgili konularda kurum ve kuruluşları bilgilendirmek ve hizmet kalitesinin geliştirilmesi için her türlü çalışmayı yapmak Anayasanın 135. maddesine göre kamu kurumu niteliğinde bir meslek odası olan EMO'nun amaçları içerisinde yer almaktadır.

Bu nedenle Odamız tarafından bu hizmeti üstlenecek üyelerimize; iş güvenliği, işin hukuksal boyutu, ilk yardım, güvenlik malzemeleri, manevralar, YG işletme teçhizatı, koruma ve topraklama sistemleri, elektrik tarifelerini kapsayan eğitim semineri verilmekte ve sonrasında Yetkilendirme Belgesi düzenlenmektedir.

Elektrik Yüksek Gerilim Tesisleri İşletme Sorumluluğu hizmetinin yönetmelikler dahilinde etkin bir şekilde uygulanmasını sağlama görevi enerji sağlayan kuruluşların yanında, bu hizmeti yürüten Elektrik Mühendislerine, bu mühendislerin ülkemizdeki tek yasal örgütü olan Elektrik Mühendisleri Odasına ve tesis sahiplerine düşmektedir. Fakat maalesef Yüksek Gerilim alanında var olan düzenlemeler ve gerekleri göz ardı edilerek, denetim faaliyetlerinde zorunlu olarak gözetilmesi ve kayda alınması gereken, yapılacak işlemlerde sorumlu mühendislik hizmetlerine dair denetim ve gözetim faaliyetini gerektiren bir idari düzenleme ya da mevzuat olmadığı iddiası ile YG İşletme sorumluluğuna dair mühendisler ile üçüncü kişilere ait tesislerde sözleşme yapılması ve bu sözleşmelerin kontrolüne dair bir denetim yapılmadığı gerçeği ile karşı karşıyayız.

Başta kamunun kaliteli ve güvenli hizmet alması hakkı olmak üzere bu hususta ilgili tüm bileşenlerin ve kamuoyunun farkındalığını arttırmak amacıyla düzenlediğimiz bu etkinlikte 3 oturumda Yüksek Gerilim Tesislerinde İşletme Sorumluluğunun uygulanmasındaki eksiklikleri ve tespitlerimizi sizlerle paylaşmayı hedefliyoruz. Konusunda uzman konuşmacıların sunuşları ardından siz değerli katılımcılarla tartışarak ortak aklı üretmek ve seferber etmek bu etkinliğin temel amacıdır.”

1. OTURUM: YG TESİSLERİNDE İŞLETME SORUMLULUĞU NEDİR? NEDEN GEREKLİDİR?

Oturum Başkanı : Ömürhan SOYSAL – EMO Ankara Şubesi YK Başkanı

• Neşe AKKOÇ - EMO Ankara Şubesi Müdürü

Sunum Özeti: Neşe Akkoç sunumunda genel olarak, “Yüksek Gerilim Tesislerinde İşletme Sorumluluğu”ndan ne anlaşılması gerektiği, Elektrik Mühendisleri Odası olarak bu konuda hangi faaliyetlerin yürütüldüğü konularına değinmiştir. Yüksek gerilim tesislerinde işletme sorumluluğuna dair soru işaretlere cevap niteliği taşıyacak bir sunum gerçekleştiren Akkoç, elektrik dağıtım şirketlerinde mevcut durum ve ülke genelinde yüksek gerilim tesislerinde işletme sorumluluğuna dair sayısal verileri aktarmıştır.

Akkoç sunumunda, yüksek gerilimden kaynaklanan kazalara ait haberlere de sıkça yer vererek ülkemizdeki yüksek gerilim tesislerinin işletme sorumlularına ne denli ihtiyaç olduğunu gözler önüne sermiştir.

Son olarak şubemizce yüksek gerilim tesislerinde işletme sorumluluğu üstlenen üyelerimize gönderilmiş anketin sonuçlarının değerlendirmesi yapılarak konuya dair mevcut durum, eksiklikler, yanlış uygulamalar, üzerinde durulması gereken noktalar yeniden ele alınmıştır. EMO'nun bu aşamadaki sorumluluğu da özetlenerek sunum tamamlanmıştır.

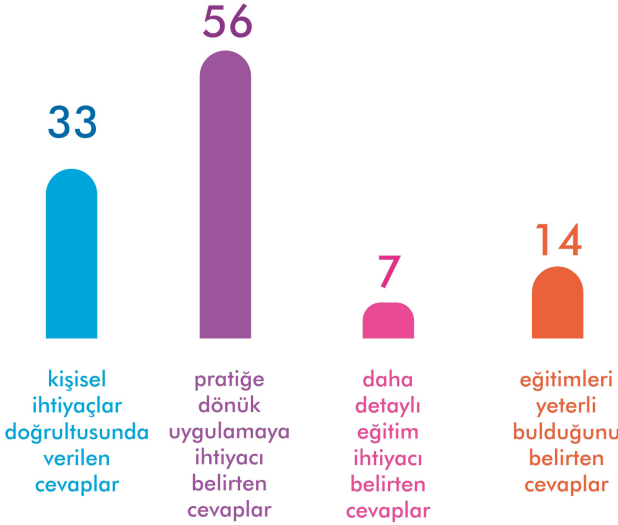

YÜKSEK GERİLİM İŞLETME SORUMLULUĞU İLE İLGİLİ YAPILAN ANKET ÇALIŞMASI SONUÇLARI

Hazırlanan anket, 08.09.2018 tarihi itibariye MİSEM YG Tesislerinde İşletme Sorumluluğu Eğitimi alarak Yetki Belgesi almaya hak kazanmış 8653 üyeye mail yoluyla iletilmiştir. 142 üyemizin cevap verdiği anketin sonuçları ile ilgili derlediğimiz cevaplar aşağıdadır.

EMO tarafından düzenlenen Yüksek Gerilim İşletme Sorumluluğu eğitiminin içeriğine dair önerileriniz nelerdir?

Ankete katılan 142 üyemizden 110'u bu soruya cevap vermiştir ve gelen belirgin cevaplar şöyle:

Yüksek Gerilim İşletme Sorumluluğunu üstlenmek üzere görüştüğünüz kuruluşlarda sözleşme aşamasında problem yaşıyor musunuz?

Ankete katılan 142 üyemizden 135'i bu soruya cevaplamıştır, 70 üyemiz evet, 65 üyemiz ise hayır cevabını vermiştir.

Katılımcılara bu problemlerin neler olduğu sorulduğunda ise aşağıdaki cevaplar üzerinde otaklaşmışlardır.

Çözüm önerileriniz var mı? sorusuna verilen Ortaklaşan en belirgin cevaplar ise şu şekildedir.

Yüksek Gerilim İşletme Sorumluluğu üstlendiğinizde, işletme sahasında sıkça karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

Katılımcılar sahada karşılaştıkları sorunlara karşı yapılması gereken çözüm önerilerini işe şu şekilde sıralamışlardır.

Dağıtım şirketlerinin trafolu aboneler için işletme sorumlusu talep etmeleri ve denetim yapmaları

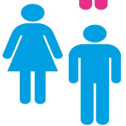
EMO'nun alanı üyelerden yana düzenlemesi ve yaptırımlar geliştirmesi

Mühendislik eğitiminin iyileştirilmesi

İSG normlarına dikkat edilmesi

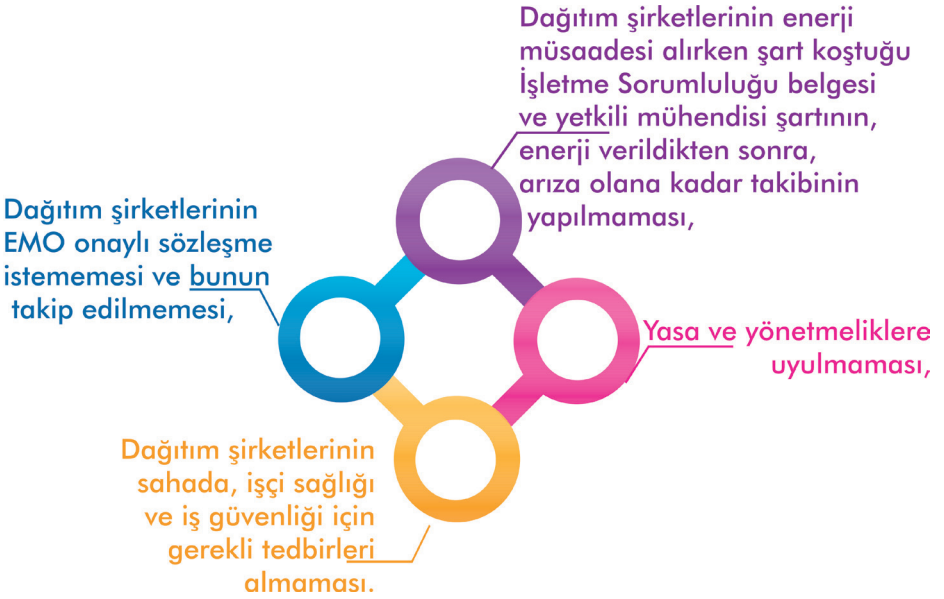

Uygunsuz işlem yürüten işletmelerle hukukî mücadele

Yüksek Gerilim İşletme Sorumluluğu üstlenirken dağıtım şirketleriyle problem yaşıyor musunuz?

Ankete katılan 142 üyemizden 127'si bu soruyu cevapladı. Üyelerden 94'ü sorun yaşamadığını söylerken, 33'ü sorun yaşadığını belirtti.

Katılımcılardan dağıtım şirketleri ile ilgili yaşadıkları sorunları sıralamalarını istediğimizde, ortaklaşılan cevaplar ise şöyledir:

• Cem ERKAT - EMO Ankara Şubesi Avukatı

Sunum Özeti: Cem Erkat sunumunda, “Yüksek Gerilimcilerin Anayasası” olarak nitelendirdiği “Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği” çerçevesinde, İşletme Sorumluluğuna dair bilinmesi gereken genel hükümleri ve işletme sorumlusunun görev, yetki ve sorumluluklarına yer vermiştir.

İşletme sahiplerinin ve dağıtım şirketlerinin yükümlülükleri ve konuyla ilgili yaptırımları da ele alan Cem Erkat, özellikle yüksek gerilim tesislerinde işletme sorumluluğu konusundaki uygulamalardan kaynaklı karışıklıklar olduğunun altını çizmiştir. Erkat sunumunda, İşletme sorumluluğunun “**yalnızca Elektrik Mühendisine**” ait bir yetki olduğunu, yüksek gerilim tesislerinde çalışacak fen adamlarının sahip olması gereken EKAT Belgesi ile kesinlikle karıştırılmaması gerektiğini vurgulamıştır.

• Ali Fuat AYDIN – EMO İzmir Şubesi Teknik Müdürü

Sunum Özeti: Ali Fuat Aydın, işletme sorumluluğunu temel olarak Elektrik Yüksek Gerilim Tesisleri İşletme Sorumluluğu Yönetmeliği ve Serbest Müşavir Mühendislik Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında incelemiş, bunların yanı sıra Oda Yönetim Kurulu kararlarını da ele alarak Elektrik Mühendisleri Odası tarafından işleyişi ele almıştır. İşletme sorumluluğuna dair tüm oda mevzuatına değinerek gerekliliğinin önemini vurgulamış, mevzuata ilişkin genel bir değerlendirme yaparak, konuyu geniş bir çerçeve de incelemiştir.

Aydın, İşletme sorumlusunun kimler olabileceğine dair yanlış anlaşılmanın önüne geçmek adına “işletme Sorumlusu” tanımı yerine “İşletme Sorumlu Mühendisi” olacak şekilde değişiklik yapılmasını önererek işletme sorumlusunun mühendis olması zorunluluğuna dair vurgulama yapmıştır.

Bununla birlikte, fen adamlarının kuvvetli akım tesislerinde yüksek gerilim altında çalışabilmeleri için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nca yetkilendirilmiş olan kurum ve kuruluşlar tarafından bu amaçla açılmış eğitimleri bitirerek “EKAT Belgesi” sahibi olabildiklerine değinmiştir. Ancak bu

belgenin kuvvetli akım tesislerinde yüksek gerilim altında çalışma izni belgesi olduğunu ve yalnızca bir Elektrik Mühendisi sorumluluğu ve gözetimi altında çalışılabileceğine değinen Ali Fuat Aydın, İşletme sorumlusunun **ELEKTRİK MÜHENDİSİ** olması gerektiğinin yeniden altını çizmiştir.

2. OTURUM: YG TESİSLERİ İŞLETMESİNDE KURUMSAL SORUMLULUKLAR

Oturum Başkanı : Kübülây ÖZBEK– EMO YK Üyesi

• **Sait ULUSOY – Hasan Erkan GÜRÖZ**

Ulusoy Elektrik YK Başkanı, – Ulusoy Elektrik Dağ. Şirk. Sorumlu Satış Md.

Sunum Özeti: Hasan Erkan GÜRÖZ sunumuna başlarken bir üretici mantığıyla konuya yaklaştıklarını ve yatırımcının, dağıtım şirketinin ve bu işi yapan yüklenicinin çeşitli sorumlulukları olduğunun bilincinde olarak bu doğrultuda bir sunum hazırladıklarını ifade etmiştir. Aynı zamanda sunumlarında bu sorumlulukların yanı sıra güvenli çalışma yöntemleri, iş sağlığı ve güvenliği, İşletme bakım periyotları gibi işletme sorumluluğuna dair önemli konulara değinmiştir.

Son olarak; yatırımcı, üretici, yüklenici koordinasyonu, testleri tamamlanmış ürün tercih edilmesi gerekliliği, sahada yetkin personel istihdamı, ürünlerin saha kontrollerinin yapılması gerekliliği, personele gerekli eğitim ve bilgilendirme verilmesi gibi değerlendirmeler ile birlikte sunum tamamlanmıştır.

• **Yusuf Ziya BOLAT – TC Aile Çalışma Sosyal Hizmetleri Bakanlığı İSGÜM İSG Uzmanı**

Sunum Özeti: Yusuf Ziya Bolat “İş Ekipmanlarının Periyodik Kontrollerinde Yeni Dönem” sunumunu mevzuat, EKİPNET Sistemi, periyodik kontrol temel eğitimi, periyodik kontrol formu çalışmaları ve plan ve hedefler olmak üzere temel başlıklar halinde çerçevelemiştir.

“İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği”ne de atıfta bulunarak periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişilerin eğitimi, bu eğitimi verebilecek kurumlar ve bunların önemini de anlatan bir sunum yapmıştır. Aynı zamanda bu kişilerin elektronik ortamdaki kayıt ve bildirimleriyle ilgili bakanlık çalışması olan EKİPNET Sistemi hakkında detaylı bir çalışma yaptıklarını, Kırıkkale’de ve Eskişehir’de başlatılan bu uygulamanın Kasım ayından itibaren tüm Türkiye’de uygulanmaya başlayacağı bilgisini vermiştir. Son olarak iş ekipmanlarının kullanımından kaynaklanan kazaların önlenmesine yönelik olarak Bakanlıkça çalışmaların arttırıldığına ve herkese bu konuda bir görev düştüğüne dikkat çekerek sunumunu sonlandırmıştır.

• **Serkan KOYUN, Semih TEKİN – TC Aile Çalışma Sosyal Hizmetleri Bakanlığı İş Müf. Yrd.**

Sunum Özeti: Serkan Koyun sunumunda, yüksek gerilim tesislerinde işletme sorumluluğuna dair idari yönden yaptırım uygulanma durumunu ele almış ve konuyu Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından değerlendirilmiştir.

İş teftişi nedir? İş müfettişi kimdir? İş müfettişinin yetkileri nelerdir? Denetlenenlerin yükümlülükleri nelerdir? YG belgesi iş teftişinde aranır mı ve yaptırımları nelerdir? Yasal dayanakları nedir? gibi birçok önemli soruya cevap niteliğinde bir sunum gerçekleştirmiştir.

Bunun yanı sıra işletme sorumluluğuna dair bakanlık denetimlerinin Elektrik Mühendisleri Odası ile iş birliği çerçevesinde olmasına özen gösterilmesi gerektiğini ve eş güdüm sıkıntısı yaşandığı belirtilerek, ortak çalışmaların arttırılması gerektiğini de dile getirilmiştir.

- **Ethem KONAR – MERAM EDAŞ Proje ve Kamulaştırma Md.**

Sunum Özeti: Aynı zamanda Elektrik Mühendisleri Odası Konya İl Temsilci Yardımcısı olan Ethem Konar Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye ait 3. Sınıf tesislerinin hizmet kalitesine dair sorunlara da değinen bir sunum yapmıştır. Sunumunda MEDAŞ Hizmet alanında bulunan MEDAŞ'a ait 3. Şahıslara ait trafo bilgilerini paylaşmıştır. Buradaki 3. Sınıf trafo sayılarının önemli bölümünün direk üstü trafo olduğunu belirtirken aynı zamanda Enerji Bakanlığının dağıtım şirketlerine direk üstü trafolarda işletme sorumlusu aranmamasına dair yazısının bulunduğu hususuna da değinmiştir. Sunumunda MEDAŞ Şebeke ağı ve yıllara göre yatırım politikalarına da değinmiştir. Yüksek gerilim arıza trendi grafiğini gösteren dramatik bir tablo paylaşan Ethem Konar tarımsal sulama alanlarında aylara göre arıza durumu hakkında bilgi vererek yüksek gerilim tesislerinde işletme sorumlusunun önemini bir kez daha farkına varılmasını sağlamıştır.

- **Şaban KAVLAK – Başkent OSB Elektrik İşletme Yöneticisi**

Sunum Özeti: Şaban Kavlak sunumunda, İşletme sorumlusu olan tesislerde olmayanlara nazaran daha fazla problemle karşılaştığını belirterek, İşletme sorumlusunun önemini vurgulamıştır.

Aynı zamanda Organize Sanayi Bölgelerinde çalışma yapılırken OSB Yönetiminin bilgilendirilmesi gerektiğini, bakım yapılırken kesici ve ayırıcının açılmasının yeterli bir önlem olmadığını ve trafoyu besleyen yüksek gerilim yer altı kablolarının da enerjisinin tamamen boşaltılması gerektiğini vurgulamıştır.

3. OTURUM: İŞLETME SORUMLULUĞUNDA GELECEĞE DÖNÜK YOL HARİTASI

Oturum Başkanı : Ebru AKGÜN YALÇIN – EMO Ankara Şubesi 21. ve 22. Dönem YK Başkanı

- **Murat ERARSLAN – EMO MİSEM YG Eğitmeni**

Sunum Özeti: Murat Erarслан sunumunda, “yüksek gerilim tesislerinde işletme sorumluluğunu” ilgili yönetmelikler çerçevesinde, yasal zorunluluk, teknik sorumluluk, hukuki sorumluluk ve İdari sorumluluk olmak üzere 4 boyutta incelemiştir.

Yasal zorunluluğu Elektrik Yüksek Gerilim Tesislerinde İşletme Sorumluluğu Yönetmeliği kapsamında ele alarak, bu yönetmeliğin can ve mal güvenliğinin sağlanması, ekonomik kayıpların önlenmesi gerekli işletme hizmetleri ile bu hizmetlerin yürütülmesini üstlenen işletme sorumlusu Elektrik Mühendisinin görev yetki ve çalışma yöntemlerini düzenlemek amacıyla hazırlandığı hususuna değinmiştir. Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'ne atıfta bulunarak hizmet kusuru oluşturmadan sorumluluk üstlenmenin önemini vurgulamıştır.

• Şaban TAT – EMO Antalya Şubesi YK Bşk. Yrd.

Sunum Özeti: Şaban Tat, mevzuata dair ilgili yönetmelikler ile bunların yanı sıra Antalya Bölgesi'nde işletme sorumluluğuna dair yapılan uygulamalar ve şu anki duruma gelme sürecinde yaşanan aşamaları özetleyen bir sunum gerçekleştirmiştir.

Sunumunda dağıtım şirketlerinin ve kurumların sorumlulukları, işletme sorumluluğunun sağladığı katkılar, EMO Antalya Şubesi ve temsilciliklerinde işletme sorumluluğu süreci ve şu an gelinen nokta ile işletme sorumluluğuna ait sayısal verilere değinmiştir.

Antalya'da İşletme Sorumluluğu hizmetini geliştirmek için yaptıkları çalışmalardan bahseden Tat, OSB firmalarında çalışan işçi sağlığı ve iş güvenliği uzmanları ile görüşerek onları topraklama, tesisat kontrollerinin hangi sıklıkla yapılması gerektiği, işletme sorumluluğunun önemi gibi konularda bilgilendirerek, sahaya indiklerinde tesislerdeki eksiklikleri raporlamalarının sağladıklarını belirtmiştir.

Bunun yanı sıra işletme sorumluluğunu daha iyi hale getirebilmek amacıyla aşağıdaki önerileri yapmıştır.

- İşletme sorumluluğu hizmetinin ülke genelinde yaygınlaştırılması için ilgili kuruluşlar nezdinde odamız girişimlerde bulunarak yaptırım sağlamalı. MİSEM eğitimleri, İşletme sorumluluğu hizmetinin gerçekleştirilme şartları da göz önüne alınarak yeniden gözden geçirilmelidir.
- Bir bölgede işletme sorumluluğu üstlenebilecek azami SMM ve mühendis başına trafo sayısı açısından sınırlama getirilmelidir.
- İşletme sorumluluğu mühendis ve firma açısından ayrı ayrı EMOP otomasyon sisteminde ya da android bir program geliştirilmelidir.
- Hizmetin Yerinde denetimi yapılmalıdır. Formlar, sözleşmeler mevzuata uygun tüm EMO birimlerinde ortaklaştırılmalı, uygulama birliği sağlanmalıdır.

• **Serdar HARMANCIOĞLU – EMO İstanbul Şubesi SMM Komisyonu Üyesi**

Sunum Özeti: Harmancioğlu, İşletme Sorumluluğuna dair ilgili yönetmeliklere değinerek, aynı zamanda yüksek gerilim tesislerinde işletme sorumluluğunun gelişime açık bir meslek dalı olduğunu, yapılan eğitimlerdeki bir takım eksikliklerin giderilerek daha iyi duruma getirilebileceğini vurgulamıştır. Arıza ve açmaların ilgili dağıtım şirketi elemanlarıyla koordine edilmesi gerektiğini ve müdahale edecek mühendislerin yüksek gerilim tesislerinde çalışarak deneyim kazanmış kişiler olması gerektiğini, trafo ve yüksek gerilim tesislerini tanıyarak dağıtım şirketlerinin prensiplerini ve çalışma mantığını bilen mühendislerin yet-

tiştirilmesinin önemini altını çizmiştir.

• **Arif DÖNMEZ – EMO Denizli Şubesi YK Yazmanı**

Sunum Özeti: Arif Dönmez, EMO Denizli Şubesi'nin Türkiye'de işletme sorumluluğunu en iyi uygulayan bölgelerden biri olduğunu ve bu noktaya gelirken hangi aşamalardan geçilerek, neler yaşadıkları ve neler uygulandığı hususlarına değinmiştir.

İşletme sorumluluğuna dair yönetmeliklerin mevzuatta bulunmasının büyük bir avantaj olduğunu ancak bunun tek başına bir yeterlilik sağlamadığını söyleyen Dönmez, Denizli Şube olarak işletme sorumluluğunun gerekliliğine dair kurumlarla ne gibi çalışmalar yapıldığını aktarmıştır. Dönmez, YG işletme sorumluluğu EMO Yönetmeliği'nin tek başına yetmediğini bu açığı Denizli'de 2013 yılında EDAŞ ile protokol yaparak kapatıldığını söylemiştir. Protokol'ün gerçekleşme aşamasında ellerindeki en büyük dayanağın yönetmeliğin resmi gazetede yayınlanmış olması olduğunu vurgulayan Dönmez, 2013'ten önce de firmalara yazılar yazdıklarını ama çok etkili olmadığını, protokolden sonra, her yıl Aralık ayında bütün özel trafolarla yazı gönderdiklerini belirtmiştir. Şu anda gelinen noktada ise odadan onayı alınmayan hiçbir işletme sorumluluğu belgesinin dağıtım şirketi tarafından kabul edilmediğini vurgulayan Dönmez, İşletme sorumluluğunda temel olarak hizmet kalitesinin ve işin bilincinde olmanın sistemi koruyacağını dile getirerek sunumunu tamamlamıştır.

SONUÇ:

2 Ekim 2018 tarihinde ODTÜ MD Vişnelik Tesisleri'nde, EMO Ankara Şubesi tarafından düzenlenen Yüksek Gerilim İşletme Sorumluluğu Mevcut Durum ve Gelecek Çalıştayı, bu alandaki bilgi düzeyinin artırılması ve paydaşların bir araya gelmesini önemseyen büyük bir organizasyonla, Kamu Kurumları, Organize Sanayi Bölgeleri, üyelerimiz/meslektaşlarımız, Dağıtım Şirketleri, sektör temsilcileri, İSG uzman ve müfettişlerinden oluşan 136 Kişilik katılımla gerçekleştirilmiştir.

Çalıştayı temel amacı olan elektrik yüksek gerilim tesislerinde işletme sorumluluğunun önemi, yasal ve teknik zeminde tartışılmış, üretim aşamasından başlayarak, montaj, işletme, bakım, onarım işlerinde bilgi sahibi tüm paydaşlar tarafından masaya yatırılmış ve her yönüyle değerlendirilmiştir. Elektrik yüksek gerilim tesislerinin sürekliliğinin kusursuz bir şekilde devam etmesi, beraberinde bu tesislerde can ve mal güvenliğinin sağlanması ile ekonomik kayıpların önlenmesi noktalarında işletme sorumlusu mühendislerin katkıları ortaya konulmuştur.

Bu sorumluluğun yasal olarak yönetmeliklerce desteklendiği vurgulanarak “Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği” ve “Elektrik Tesislerinde Yüksek Gerilim İşletme Sorumluluğu Yönetmelikleri”ne atıfta bulunulmuştur.

“Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği” nin 60. Ve 61. Maddelerine göre;

Tüm yüksek gerilimli kuvvetli akım tesislerinde teknik konulardan sorumlu

elektrik mühendisi olmalıdır. 154 kV ve daha büyük kuvvetli akım tesislerinde (uzaktan kumanda edilen Tm ler hariç) işletme sorumlusu olarak en az bir Elektrik Mühendisi bulundurulmalıdır. Bu mühendisin iş güvenliği ve iş emniyeti açısından sorumluluğu, tesiste uyulması gereken iş güvenliği yöntemlerini tespit etmek, emniyetli bir işletme için uyulması gerekli kuralları belirlemek ve gerekli araç gereçleri sap-

tayarak söz konusu kurallara uyulması yönünde denetlemeler yapmaktır. Bunun yanı sıra kuvvetli akım tesislerinde çalışan görevlilere, çalıştığı kuru-

luş ya da işletme tarafından yapacağı iş ve yükümlülükler konusunda bilgi verilecek ve gerekli açıklamalar yapılacaktır. Geçici olarak ya da gözetim altında tehlikesiz işlerde çalışanlara yapacakları işlere ilişkin yönerge verilmesi gerekir. Yaptırılan iş, sağlık ve yaşam için tehlikeli ise, iş yaptıran, çalışanları gerekli koruyucu malzemelerle donatmak zorundadır. Tesisin uygun noktalarında, kaza durumlarında gerekli olacak ilk yardım malzemeleri ve kurtarma aygıtları her an güvenle kullanılabilir durumda hazır bulundurulması gerekmektedir. Elektrik Tesislerinde İşletme sorumluluğu Yönetmeliği 6. Maddesi a bendine göre;

a) İşletme sorumluluğunu üstlenecek mühendislerin, EMO tarafından verilen “Elektrik YG Tesisleri İşletme Sorumlusu” belgesine sahip olmaları gerekmektedir.

Aynı yönetmeliğin 7. Maddesi a bendine göre ise;

a) İşletme sahibine ait olan bu Yönetmelik kapsamındaki YG tesislerinin (üçüncü şahıslarla ortak kullanılan YG tesisleri hariç olmak üzere) işletme sorumluluğunu üstlenmiş olur. İşletme sorumlusu kanunlar karşısındaki sorumluluk dışında, işletme sahibi adına enerji sağlayan kuruluşa karşı da sorumlu ve muhataptır.

İlgili maddeleri irdelenen yönetmelikten de anlaşıldığı üzere can ve mal güvenliğinin öncelikli olduğu işletme sorumluluğunun kurum ve kuruluşlarca muhatap olarak aranması gerektiği bir tesiste işletme sorumlusunun olmayışının güvenlik açığı oluşturacağı konusunda ortak bir kanı oluşmuştur.

İşletme sorumluluğunda EMO'nun rolünün ne olduğu ve hem meslektaşlarının hem de kamunun can ve mal güvenliğinin sağlanması diğer taraftan ekonomik kayıpların da önüne geçilmesi için yapılması gerekenler belirlenmiştir.

EMO tarafından durum değerlendirildiğinde; meslek örgütüne üye mühendislerin işlerini yaparken güvenlikleri öne çıkmaktadır. EMO açısından gerek dağıtım şirketlerinde çalışan gerekse özel olarak yüksek gerilim işletme sorumluluğu

üstlenen üyelerin işlerini iyi yapabilmeleri ve can güvenlikleri öncelikli konudur. Halen şebeke içinde bir mühendis tarafından işletme sorumluluğu üstlenilmemiş olan müşteri sorumluluğundaki trafolar dağıtım şirketlerinde çalışan meslektaşlarımızın iş ve can güvenliklerini tehdit eder durumdadır. Diğer taraftan bu trafolar şebekelerin sağlıklı işletilmesini engelleyip arıza oranlarını da arttırmaktadır.

EMO bu bakış açısıyla konuya yaklaşip tüm dağıtım şirketlerinin müşterilerinden kendi sorumluluklarındaki trafolara Elektrik Tesislerinde İşletme Sorumluluğu Yönetmeliği 6. Maddesi gereğince sorumlu mühendis talep etmelerini istemektedir.

Bu konuda EMO'nun rolü ve sağlayacağı faydalar üzerinde sağlanan görüş birliği kapsamında;

- Yüksek gerilim işletme sorumluluğu üstlenecek mühendislerin üniversite eğitimlerinde bu alan için tanımlanmış derslerden en az üç tanesini almış olduğunu kontrol eder.
- Kontrol sonrası uygun içerikte eğitim almış üyelerine ayrıca Yüksek Gerilim İşletme Sorumluluğu eğitimi verir ve belge düzenler.
- Yüksek gerilim işletme sorumluluğu sözleşmelerini kontrol ederek her bir üyenin gereklerini yerine getirebileceği sayıda sorumluluk üstlenmesini sağlar.
- Sözleşme kontrollerinde adres verilerini de dikkate alarak üyelerinin erişebilecekleri mesafelerde yüksek gerilim işletme sorumluluğu üstlenmesine onay verir.

Bu kapsama dikkat edilmesinin temel amacı, kontrol edilebilir, erişilebilir sayıda ve yerde sorumluluk üstlenildiğini garanti etmek ve aynı zamanda uygun eğitimleri almış mühendisin ve kamunun can ve mal güvenliğini riske etmeyecek, üyelerin bu alanda çalışmasını sağlayacak düzenlemeleri hayata geçirmektir.

Kamu kuruluşlarının kendi şebekelerinin güvenliğini göz önünde bulundurarak kendi sorumluluklarındaki trafolarda işletme sorumlusu bulundurma uygulamalarının yasal çerçevede gerekli kontrolleri yaparak dağıtım şirketleri ve OSB şebekelerinde de sağlanması için çalışma yapması gerektiğinin önemi vurgulanmıştır.

ANKARA ŞUBESİ

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI ANKARA ŞUBESİ • İhlamur Caddesi No:10 Kızılay Ankara, Türkiye
Telefon: +90 312 231 44 74 Faks: +90 312 232 10 88 GSM:+90 530 773 09 37, +90 530 773 09 38

<http://ankara.emo.org.tr>

ankara@emo.org.tr

[/emoankara](https://twitter.com/emoankara)

[/emoankara](https://www.facebook.com/emoankara)

[/emoankarasubesi](https://www.youtube.com/channel/UC...)

[/emoankara](https://www.instagram.com/emoankara)

ANKARA ŞUBESİ